

3.2.2022

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen ändras.

De kommuner som deltar i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen ges ökade befogenheter att ge arbetskraftspolitiska utlåtanden om arbetssökandes rätt till utkomstskydd för arbetslösa. Dessutom föreslås det att kommunerna ska underrätta arbetslöshetskassorna och Folkpensionsanstalten om att en arbetssökande, enligt EU:s förordning om social trygghet, har åkt till ett annat EU- eller EES-land eller till Schweiz för att söka arbete där.

Det föreslås att Nylands arbets- och näringsbyrå oberoende av det ärende som behandlas ska kunna ge arbetskraftspolitiska utlåtanden om kunderna hos de kommuner som deltar i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen när byrån sköter sådana nationellt centraliserade uppgifter inom utkomstskyddet för arbetslösa som hör till dess behörighet.

Lagen avses träda i kraft den xx (eventuellt i juni).

3.2.2022

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Beredning.....	3
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	4
2.1 De uppgifter inom utkomstskyddet för arbetslösa som sköts av kommunerna inom försöksområdena i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen	4
2.2 De uppgifter inom utkomstskyddet för arbetslösa som sköts av arbets- och näringsbyråerna.....	5
2.3 Arbetskraftspolitiska utlåtanden om kunder hos kommunerna inom försöksområdena	6
2.3.1 Återfående av rätten till förmåner i fråga om unga personer som saknar utbildning	6
2.3.2 Återfående av rätten till förmåner efter skyldigheten att vara i arbete.....	7
2.4 Underrättelse om sökande av arbete i en annan stat.....	8
3 Målsättning	8
4 Förslagen och deras konsekvenser.....	8
4.1 De viktigaste förslagen.....	8
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	9
5 Remissvar	10
6 Specialmotivering	10
6.1 Lagen om ändring av lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen.....	10
7 Bestämmelser på lägre nivå än lag	11
8 Ikraftträdande.....	12
9 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	12
LAGFÖRSLAG.....	13
Lag om ändring av lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen.....	13
BILAGA	15
PARALLELLTEXT	15
Lag om ändring av lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen.....	15

3.2.2022

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen hänför sig till regeringsprogrammets sysselsättningsmål och stärkandet av kommunernas ansvar i fråga om sysselsättningstjänster. Enligt genomförandeplanen för regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering genomförs kommunförsöket som gäller sysselsättningen från ingången av 2021 till utgången av juni 2023. I försöket har skötseln av vissa av arbets- och näringsbyråernas uppgifter för en viss tid överförts till kommunerna.

Lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen (1269/2020) trädde i kraft den 1 mars 2021. Regeringen beslutade vid sin halvtidsöversyn våren 2021 att beredningen ska fortsätta så att arbets- och näringsstjänsterna överförs till kommunerna under 2024. Regeringen har till riksdagen överlämnat en proposition om förlängning av giltighetstiden för lagstiftningen om genomförande av ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen (RP xxx/2022 rd).¹ I propositionen föreslås det att kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen ska förlängas till utgången av 2024.

Vid verkställandet av uppgifterna inom utkomstskyddet för arbetslösa har det visat sig att behörigheten att ge arbetskraftspolitiska utlåtanden inte är fördelad på ett ändamålsenligt sätt mellan de kommuner som deltar i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen och arbets- och näringsbyråerna. Det är motiverat att den behörighet att ge arbetskraftspolitiska utlåtanden som kommunerna inom ett försöksområde i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen har i så stor utsträckning som möjligt motsvarar arbets- och näringsbyråernas behörighet. Detta har fått större betydelse i och med förlängningen av kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen och regeringens beslut att senare permanent överföra behörigheten i fråga om arbets- och näringsstjänster.

1.2 Beredning

Propositionen har beretts vid arbets- och näringsministeriet. En skriftlig remissbehandling ordnades **xx**.

Utlåtanden om utkastet till proposition begärdes av Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland, närings-, trafik- och miljöcentralernas samt arbets- och näringsbyråernas utvecklings- och förvaltningscenter, arbets- och näringsbyråerna, de kommuner som deltar i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen, arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter, Finlands Kommunförbund, social- och hälsovårdsministeriet, Folkpensionsanstalten samt Arbetslöshetskassornas Samorganisation rf.

---

¹ Regeringspropositionen i fråga har ännu inte lämnats till riksdagen. Den beräknade föredragningsveckan är vecka 7. Denna proposition har redan skrivits som om regeringspropositionen om förlängning av giltighetstiden för lagen om ett kommunförsök med främjande av sysselsättningen hade lämnats till riksdagen.

3.2.2022

Begäran om utlåtande och de utlåtanden som getts finns i statsrådets tjänst för projektinformation på adressen [valtioneuvosto.fi/sv/projekt](https://tem.fi/sv/projekt?tunnus=TEM008:00/2022) med identifieringskod <https://tem.fi/sv/projekt?tunnus=TEM008:00/2022>.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 De uppgifter inom utkomstskyddet för arbetslösa som sköts av kommunerna inom försöksområdena i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen

Enligt lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen sköter kommunerna inom ett försöksområde uppgifter med koppling till genomförandet av systemet för utkomstskydd för arbetslösa. En kommun inom ett försöksområde ska i fråga om sina kunder ge sådana för Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna bindande arbetskraftspolitiska utlåtanden om de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetsförmåner som avses 1 kap. 4 § 3 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002). I de arbetskraftspolitiska utlåtandena anger kommunen i fråga om de förutsättningar som hör till kommunens behörighet huruvida arbetslöshetsförmåner kan betalas till en person.

Sedan försöket inleddes har ytterligare uppgifter i anslutning till verkställigheten av systemet med utkomstskydd för arbetslösa överförts till kommunerna inom försöksområdena fr.o.m. den 2 oktober 2021. Kommunerna inom försöksområdena ger arbetskraftspolitiska utlåtanden om jobbsökningens giltighet, sökande av heltidsarbete, arbetslöshet samt nystartad företagsverksamhet och sysselsättning i eget arbete samt kortvariga studier. Dessutom ger kommunerna inom försöksområdena arbetskraftspolitiska utlåtanden om arbetssökandens deltagande i sysselsättningsfrämjande service och om huruvida servicen ingår i sysselsättningsplanen. Utlåtanden ges också om inledandet av servicen och om avslutandet av den samt om ändringar under servicen. Utlåtandena ska också innehålla information om den plats där servicen ordnas.

Med avvikelse från det som sägs ovan är det dock arbets- och näringsbyrån som ger utlåtanden om sådan arbetskraftsutbildning som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012) och lagen om yrkesutbildning (531/2017). Detta beror på egenskaperna hos arbets- och näringsförvaltningens kundinformationssystem. I kundinformationssystemet har lämnandet av arbetskraftspolitiska utlåtanden om inledande av arbetskraftsutbildning automatiserats nästan helt och hållet. I och med att arbets- och näringsbyrån lämnar utlåtandena säkerställs det alltså att behandlingen av ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om arbetskraftsutbildning för en arbetssökande som är kund hos en kommun inom ett försöksområde sker utan dröjsmål och att processen är ändamålsenlig.

Kommunerna inom försöksområdena ger också arbetskraftspolitiska utlåtanden om frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån, allmännyttigt frivilligarbete och sedvanligt talararbete samt rätten till arbetsmarknadsstöd för unga personer under 18 år som saknar utbildning. Dessutom ger kommunerna inom försöksområdena utlåtanden om stödtiden för studier, invandrarens skyldigheter och uppföljning av och avbrott i studier enligt 25 § i lagen om främjande av integration (1386/2010).

Arbets- och näringsbyråerna ger arbetskraftspolitiska utlåtanden om rätten för en arbetssökande som är kund hos en kommun inom ett försöksområde att få arbetslöshetsförmåner i sådana fall där lämnandet av utlåtande inte har ålagts kommunen inom försöksområdet.

3.2.2022

2.2 De uppgifter inom utkomstskyddet för arbetslösa som sköts av arbets- och näringsbyråerna

Enligt statsrådets förordning om närings-, trafik- och miljöcentralerna (1373/2018) har lämnandet av vissa sådana i förordningen angivna arbetskraftspolitiska utlåtanden som kräver prövning på riksnivå centraliserats till Nylands arbets- och näringsbyrå fr.o.m. den 1 oktober 2021. Nylands arbets- och näringsbyrå ger inom verksamhetsområdena för samtliga arbets- och näringsbyråer arbetskraftspolitiska utlåtanden om de förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsförmåner som nämns i förordningen.

Nylands arbets- och näringsbyrå ger också arbetskraftspolitiska utlåtanden om kunder hos en kommun som deltar i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen när det gäller de förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsförmåner som hör till arbets- och näringsbyråns behörighet och som genom förordningen har centraliserats till Nylands arbets- och näringsbyrå.

Till Nylands arbets- och näringsbyrå har centraliserats lämnandet av arbetskraftspolitiska utlåtanden om de förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsförmåner som gäller företagsverksamhet eller sysselsättning i eget arbete, annat arbete än arbete som utförs i anställningsförhållande, studier, förutsättningar som gäller unga personer som saknar utbildning samt arbetskraftspolitiskt klandervärt förfarande. Dessutom kan Nylands arbets- och näringsbyrå ge arbetskraftspolitiska utlåtanden inom verksamhetsområdena för samtliga arbets- och näringsbyråer också om andra än i förordningen uttryckligen nämnda förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsförmåner, när byrån sköter de uppgifter som anges i förordningen.

Varje arbets- och näringsbyrå ska inom sitt verksamhetsområde ge arbetskraftspolitiska utlåtanden om förutsättningarna för att en arbetssökande som är kund hos en kommun inom ett försöksområde ska få arbetslöshetsförmåner i sådana ärenden där utlåtandet inte ska lämnas av kommunen inom försöksområdet eller, enligt vad som föreskrivs genom förordning, av Nylands arbets- och näringsbyrå. Dessa utlåtanden gäller rätten till förmån efter den skyldighet att vara i arbete som ålagts på grund av upprepade förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda och återfående av rätten till utkomstskydd för arbetslösa i fråga om unga personer som saknar utbildning.

Dessutom ger arbets- och näringsbyrån arbetskraftspolitiska utlåtanden om arbetskraftsutbildning som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och lagen om yrkesutbildning när det gäller arbetssökande som är kunder hos en kommun inom ett försöksområde.

I fråga om skötseln av de uppgifter med koppling till genomförandet av systemet för utkomstskydd för arbetslösa som fortfarande hör till arbetskrafts- och näringsbyråernas behörighet begär kommunerna inom försöksområdena behövliga utredningar av kunderna. Utredningarna förmedlas utan dröjsmål via kundinformationssystemet till arbets- och näringsbyråerna där besluten om de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetsförmåner fattas. Arbets- och näringsbyråerna svarar inom ramen för sin behörighet för behövliga fortsatta utredningar i anslutning till lämnandet av arbetskraftspolitiska utlåtanden. Både de kommuner inom försöksområdena som förmedlar uppgifterna och de arbets- och näringsbyråer som lämnar utlåtanden utreder vid behov arbetssökandenas situation och begär ytterligare utredningar.

Det att vissa sådana uppgifter inom utkomstskyddet för arbetslösa som kräver prövning centraliseras till Nylands arbets- och näringsbyrå innebär i praktiken att arbetskraftspolitiska utlåtanden om arbetssökande som är kunder hos en kommun inom ett försöksområde ges centraliserat vid Nylands arbets- och näringsbyrå, vid varje arbets- och näringsbyrå samt i kommunen inom försöksområdet.

3.2.2022

Vid halvtidsöversynen våren 2021 beslutade statsminister Sanna Marins regering att permanent överföra arbets- och närings tjänsterna till kommunerna under 2024. Detta har att göra med regeringsprogrammets sysselsättningsmål och stärkandet av kommunernas ansvar för sysselsättningstjänsterna. Med beaktande av regeringens riktlinjer är det ändamålsenligt att lämnandet av arbetskraftspolitiska utlåtanden om kunder hos en kommun inom ett försöksområde inom respektive arbets- och näringsbyrås verksamhetsområde i huvudsak överförs till kommunen inom försöksområdet. En sådan överföring av uppgifterna inom utkomstskyddet för arbetslösa innebär att behandlingen av utkomstskyddsärenden som gäller arbetssökande som är kunder hos en kommun inom ett försöksområde blir smidigare och klarare och säkerställer att behandlingen sker utan dröjsmål. Genom överföringen av uppgifterna inom utkomstskyddet för arbetslösa stärks dessutom kommunernas roll i ärenden som gäller utkomstskyddet för arbetslösa.

Nylands arbets- och näringsbyrå kan inte ge arbetskraftspolitiska utlåtanden om andra än i förordningen angivna förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsförmåner när det gäller kunderna hos kommunerna inom ett försöksområde. För att göra processen för utkomstskydd för arbetslösa för arbetssökande som är kunder hos en kommun inom ett försöksområde smidigare är det dessutom motiverat att Nylands arbets- och näringsbyrå också i fråga om kunder hos en kommun inom ett försöksområde kan ge arbetskraftspolitiska utlåtanden också om andra än i förordningen angivna förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsförmåner, när byrån sköter uppgifter som anges i förordningen.

2.3 Arbetskraftspolitiska utlåtanden om kunder hos kommunerna inom försöksområdena

Varje arbets- och näringsbyrå ger inom sitt verksamhetsområde arbetskraftspolitiska utlåtanden om förutsättningarna för erhållande av arbetslöshetsförmåner, om lämnandet av utlåtanden inte har ålagts kommunerna inom försöksområdena eller nationellt centraliserats till Nylands arbets- och näringsbyrå. De viktigaste arbetskraftspolitiska utlåtandena om kunderna hos kommunerna inom försöksområdena, vilka ges inom varje arbets- och näringsbyrås verksamhetsområde, gäller återfående av rätten till förmåner i fråga om unga personer som saknar utbildning och rätten till förmåner efter den skyldighet att vara i arbete som ålagts på grund av upprepade förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda.

2.3.1 Återfående av rätten till förmåner i fråga om unga personer som saknar utbildning

En ung person under 25 år, som efter grundskolan eller gymnasiet inte har genomgått någon utbildning som leder till examen och som ger yrkesfärdigheter (ung person som saknar utbildning), ska i föregående ansökningsförfarande som gäller de studier som börjar på höstterminen ha sökt till minst två studieplatser där han eller hon uppfyller kriterierna för antagning som studerande. I sysselsättningsplanen eller i en plan som ersätter den planen kan det under vissa förutsättningar avtalas om att studieplats kan sökas med avvikelse från det som sägs ovan samt om åtgärder i stället för att söka en studieplats.

En ung person som saknar utbildning har inte rätt till arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet från början av höstterminen, om han eller hon utan giltig orsak låtit bli att söka en studieplats, vägrat ta emot en studieplats eller genom sitt eget förfarande har orsakat att han eller hon inte blir antagen till en studieplats. Dessutom föreligger inte någon rätt till arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet från och med den tidpunkt då en ung person som saknar utbildning utan giltig orsak låter bli att inleda en utbildning som börjar vid en annan tidpunkt än höstterminen eller avbryter utbildningen.

Rätten för en ung person som saknar utbildning att få arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet återfås när den unga personen har genomgått en utbildning som leder till examen och

3.2.2022

som ger yrkesfärdigheter. Rätten till arbetslöshetsförmån på grundval av arbetslöshet återfås också om en ung person som saknar utbildning under minst 21 kalenderveckor har varit i arbete som räknas in i arbetsvillkoret, deltagit i någon annan sysselsättningsfrämjande service än frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån eller frivilliga studier enligt lagen om främjande av integration (1386/2010), bedrivit frivilliga heltidsstudier enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller varit sysselsatt på heltid i företagsverksamhet eller eget arbete.

Med stöd av den förordning som trädde i kraft den 1 oktober 2021 avgör Nylands arbets- och näringsbyrå inom verksamhetsområdena för samtliga arbets- och näringsbyråer förutsättningarna för unga personer som saknar utbildning att få arbetslöshetsförmåner. Varje arbets- och näringsbyrå avgör inom sitt eget verksamhetsområde om en ung person som saknar utbildning återfår sin rätt till förmåner. Varje arbets- och näringsbyrå avgör inom sitt eget verksamhetsområde också om en ung arbetssökande som saknar utbildning och som är kund hos en kommun inom ett försöksområde återfår sin rätt till förmåner.

För att göra behandlingen av utkomstskyddsärenden som gäller arbetssökande som är kunder hos en kommun inom ett försöksområde smidigare är det motiverat att kommunen inom försöksområdet avgör om en ung person som saknar utbildning och som är kund hos kommunen inom försöksområdet återfår sin rätt till förmåner. Bedömningen av om en ung person som saknar utbildning återfår rätten till förmåner inbegriper endast ringa arbetskraftspolitisk prövning. Vid bedömningen av om rätten till förmåner återfås utreds inte om den unga personen förfar klandervärt enligt en arbetskraftspolitisk bedömning, utan det avgörs endast huruvida den unga personens rätt till förmåner har återfåtts.

2.3.2 Återfående av rätten till förmåner efter skyldigheten att vara i arbete

Fram till utgången av april 2022 kan en arbetssökande som lämnar sitt arbete eller blir uppsagd, vägrar att ta emot arbete eller som gör sig skyldig till försummelse i anslutning till sysselsättningsplanen och sysselsättningsfrämjande service förlora rätten till arbetslöshetsförmån för viss tid. Det att förmånen går förlorad för viss tid innebär att den arbetssökande föreläggs en tid utan ersättning, dvs. s.k. karenstid. Om det ovannämnda förfarandet upprepas, åläggs den arbetssökande en skyldighet att vara i arbete. Skyldigheten att vara i arbete innebär att den arbetssökande tills vidare förlorar sin rätt till förmånen.

Från ingången av maj 2022 kan rätten till arbetslöshetsförmåner gå förlorad för viss tid på grund av försummelse som hänför sig till inledande intervjuer eller samtal om jobsökning, sysselsättningsplaner, jobsökning och vissa sysselsättningsfrämjande tjänster. Om arbetssökandens ovannämnda förfarande upprepas en fjärde gång eller fler än fyra gånger, åläggs arbetssökanden en skyldighet att vara i arbete.

Efter att ha ålagts skyldighet att vara i arbete återfår en person rätten till arbetslöshetsförmåner när personen under sammanlagt minst tolv kalenderveckor har varit i arbete som räknas in i arbetsvillkoret, deltagit i någon annan sysselsättningsfrämjande service än frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån eller frivilliga studier enligt lagen om främjande av integration (1386/2010), bedrivit frivilliga heltidsstudier enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller varit sysselsatt på heltid i företagsverksamhet eller eget arbete. Rätten till arbetslöshetsförmån återfås också när minst fem år har förflutit från det förfarande som ledde till att personen ålades skyldighet att vara i arbete.

Med stöd av den förordning som trädde i kraft den 1 oktober 2021 ger Nylands arbets- och näringsbyrå inom verksamhetsområdena för samtliga arbets- och näringsbyråer arbetskraftspolitiska utlåtanden om åläggande av skyldighet att vara i arbete. Varje arbets- och näringsbyrå

3.2.2022

avgör inom sitt eget verksamhetsområde om rätten till förmån återfås efter skyldigheten att vara i arbete och ger ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om saken. Varje arbets- och näringsbyrå avgör inom sitt verksamhetsområde också om en arbetssökande som är kund hos en kommun inom ett försöksområde återfår rätten till förmån efter skyldigheten att vara i arbete.

För att göra behandlingen av utkomskyddsärenden som gäller arbetssökande som är kunder hos en kommun inom ett försöksområde smidigare är det motiverat att kommunen inom försöksområdet avgör om en arbetssökande som är kund hos kommunen inom försöksområdet återfår sin rätt till förmåner efter skyldigheten att vara i arbete. Vid bedömningen av om skyldigheten att vara i arbete upphör utreds inte om den arbetssökande förfar klandervärt enligt en arbetskraftspolitisk bedömning, utan det avgörs endast huruvida den tidigare skyldigheten att vara i arbete har fullgjorts eller om skyldigheten fortfarande gäller. Bedömningen av när skyldigheten att vara i arbete upphör inbegriper inte någon betydande arbetskraftspolitisk prövning.

2.4 Underrättelse om sökande av arbete i en annan stat

Arbetskraftsmyndigheten ska underrätta Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan om att en arbetssökande, enligt artikel 64 i den s.k. grundförordningen, dvs. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen, har begett sig till ett annat EU- eller EES-land eller till Schweiz för att söka arbete där.

Underrättelsen i fråga är inte ett sådant arbetskraftspolitiskt utlåtande enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa som är bindande för den som betalar ut arbetslöshetsförmånen. Underrättelsen ska innehålla information om vilken dag arbetssökanden har åkt och ett eventuellt beslut att avvika från grundförordningens krav på att en person måste stå till arbetskraftsmyndigheternas förfogande under minst fyra veckor efter det att han eller hon blev arbetslös.

När det gäller en arbetssökande som är kund hos en kommun inom ett försöksområde ges ovan nämnda underrättelse av varje arbets- och näringsbyrå inom sitt eget verksamhetsområde. För att göra behandlingen av utkomstskyddsärenden som gäller arbetssökande som är kunder hos en kommun inom ett försöksområde smidigare är det motiverat att underrättelsen om att en arbetssökande beger sig till en annan stat för att söka arbete där ges av kommunen inom försöksområdet när det är fråga om kommunens egna kunder.

3 Målsättning

Syftet med propositionen är att främja att behandlingen av utkomstskyddsärenden som gäller personer som är kunder hos kommunerna inom försöksområdena sker utan dröjsmål och smidigt. Ett ytterligare mål är att förenkla processen för behandling av utkomstskyddsärenden.

Målet är att ärenden som gäller utkomstskydd för arbetslösa för kunder hos en kommun inom ett försöksområde i huvudsak ska behandlas antingen i kommunen inom försöksområdet eller nationellt centraliserat vid Nylands arbets- och näringsbyrå. Ett mål är också att stärka kommunernas roll i ärenden som gäller utkomstskydd för arbetslösa.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

Till kommunerna inom ett försöksområde i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen överförs behörigheten att ge arbetskraftspolitiska utlåtanden om de egna kundernas

3.2.2022

rätt till arbetslöshetsförmåner, när det gäller ärenden i vilka arbets- och näringsbyrån för närvarande har denna behörighet och i fråga om vilka behandlingen inte på riksnivå har centraliserats till Nylands arbets- och näringsbyrå. De mest centrala av dessa utlåtanden gäller rätten till förmån efter den skyldighet att vara i arbete som ålagts på grund av upprepade förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda och återfående av rätten till förmåner i fråga om unga personer som saknar utbildning.

Vidare föreslås det att Nylands arbets- och näringsbyrå när den sköter till den centraliserade uppgifter inom utkomstskyddet för arbetslösa dessutom ska ge arbetskraftspolitiska utlåtanden även om andra än i förordningen uttryckligen nämnda förutsättningar för en arbetssökande som är kund hos en kommun inom ett försöksområde att få arbetslöshetsförmåner.

I propositionen föreslås det dessutom att kommunerna inom ett försöksområde i fråga om sina kunder ska underrätta den som betalar ut arbetslöshetsförmåner om att en arbetssökande har begett sig till ett annat EU- eller EES-land eller till Schweiz för att söka arbete där.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

Det att skötseln av uppgifter inom utkomstskyddet för arbetslösa överförs från arbets- och näringsbyråerna till kommunerna inom försöksområdena kommer inte att öka eller minska utgifterna i statsbudgeten eller kommunernas budgeter.

Ändringen påverkar inte heller förutsättningarna för att få arbetslöshetsförmåner eller de arbetsökandes rättigheter eller skyldigheter.

I och med att behandlingen av rätten till förmåner efter skyldigheten att vara i arbete och behandlingen av återfående av rätten till förmåner i fråga om unga personer som saknar utbildning överförs till kommunerna inom försöksområdena ökar deras arbetsmängd i anslutning lämnandet av arbetskraftspolitiska utlåtanden. På motsvarande innebär överföringen av dessa uppgifter inom utkomstskyddet för arbetslösa till kommunerna inom försöksområdena att arbets- och näringsbyråernas arbete i anslutning till lämnandet av arbetskraftspolitiska utlåtanden minskar. Arbetsmängden för kommunerna inom försöksområdena bedöms dock inte de facto öka, eftersom ändringen innebär att anmälningarna och informationsutbytet mellan kommunerna och arbets- och näringsbyråerna kommer att minska i anslutning till dessa uppgifter inom utkomstskyddet för arbetslösa.

Arbets- och näringsbyråerna ålade uppskattningsvis ca 16 500 olika personer en skyldighet att vara i arbete 2019. År 2020 var motsvarande siffra uppskattningsvis ca 11 200 och 2021 uppskattningsvis ca 7 600. Antalet anmälningar, liknande det arbetskraftspolitiska utlåtandet, om att skyldigheten att vara i arbete upphör uppgick till uppskattningsvis ca 6 300 år 2019, uppskattningsvis ca 5 600 år 2020 och uppskattningsvis ca 3 400 år 2021. Antalet anmälningar om att skyldigheten att vara i arbete upphör kan dock vara förenat med betydande osäkerhet, eftersom man inte känner till om en sådan anmälan om att skyldigheten upphör alltid har lämnats in.

Arbets- och näringsbyråerna gav 2019 ca 16 900 arbetskraftspolitiska utlåtanden om förutsättningarna för unga personer som saknar utbildning att få arbetslöshetsförmån. År 2020 var antalet uppskattningsvis ca 19 400 och 2021 uppskattningsvis ca 14 100. Dessa statistikuppgifter beskriver antalet utlåtanden som gäller olika personer och som hindrar utbetalningen av arbetslöshetsförmån. Det finns inga uppgifter om antalet utlåtanden om att rätten till förmåner återfås.

3.2.2022

År 2018 gav arbets- och näringsbyråerna uppskattningsvis ca 350 och 2019 uppskattningsvis ca 300 underrättelser om att en arbetssökande har begett sig till ett annat EU- eller EES-land eller till Schweiz för att söka arbete där.

Dessa statistikuppgifter är förenade med vissa förbehåll bl.a. eftersom statistikuppgifterna visar på antalet underrättelser och utlåtanden som gäller alla arbetssökande vid alla arbets- och näringsbyråer, och det inte är känt hur stor del av dessa som uttryckligen gäller arbetssökande som är kunder hos kommunerna inom försöksområdena. Uppgifterna ger dock en riktgivande uppskattning av det totala antalet underrättelser och utlåtanden. Antalet underrättelser och utlåtanden som gäller arbetssökande som är kunder hos kommunerna inom försöksområdena uppskattas vara färre än det antal som anges ovan.

De föreslagna ändringarna utvidgar behörigheten för kommunerna inom försöksområdena i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen att ge arbetskraftspolitiska utlåtanden och stärker kommunernas roll vid verkställigheten av ärenden som gäller utkomstskyddet för arbetslösa.

Ändringarna minskar behovet för en arbetssökande som är kund hos en kommun att utträta ärenden hos en arbets- och näringsbyrå i situationer som gäller erhållande av arbetslöshetsförmåner. Tack vare att skötseln av uppgifter överförs kommer arbetslösa arbetssökande att mer sällan än hittills behöva lämna utredningar i samma ärende till två olika instanser. Detta minskar byråkratin i samband med ansökan om arbetslöshetsförmån.

Genom ändringarna förenklas och förtydligas processen för lämnande av arbetskraftspolitiska utlåtanden. Den föreslagna överföringen av skötseln av uppgifter bedöms försnabba processen för behandling av arbetssökandens rätt till arbetslöshetsförmåner i synnerhet i en situation där arbetssökanden måste lämna in ytterligare utredningar för att förmånsrätten ska kunna avgöras.

5 Remissvar

6 Specialmotivering

6.1 Lagen om ändring av lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen

12 a §. Arbetskraftspolitiskt utlåtande. Till 1 mom. 1 punkten fogas omnämmanden om att kommunerna inom försöksområdet ger ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om de förutsättningar för erhållande av förmåner som anges i 2 kap. 16 § och 2 i kap. 10 § 2 och 3 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Uppgifterna är nya för kommunerna.

Kommunerna inom försöksområdet ska ge ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om återfående av rätten till förmåner i fråga om unga personer som saknar utbildning. Dessutom ska kommunerna inom försöksområdet ge ett arbetskraftspolitiskt utlåtande om återfående av rätten till förmåner efter den skyldighet att vara i arbete som ålagts på grund av upprepade arbetskraftspolitiska förfaranden.

Till 2 mom. fogas en bestämmelse enligt vilken arbets- och näringsbyrån, när den sköter i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivna uppgifter i anslutning till lämnandet av arbetskraftspolitiska utlåtanden, trots 1 mom. kan ge arbetskraftspolitiska utlåtanden även om andra

3.2.2022

förutsättningar för en kund hos en kommun inom ett försöksområde att få arbetslöshetsförmåner. I praktiken gäller bestämmelsen i fråga Nylands arbets- och näringsbyrås behörighet att med stöd av statsrådets förordning om närings-, trafik- och miljöcentralerna ge arbetskraftspolitiska utlåtanden om en kund hos en kommun inom ett försöksområde.

12 b §. *Jobbsökning i en annan stat.* Paragrafen är ny och i dess 1 mom. föreskrivs om behörigheten för kommunerna inom försöksområdet i kommunförsöket som gäller främjande av sysselsättningen att lämna en i 11 kap. 4 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa avsedd underrättelse till Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan om att en arbetssökande, enligt artikel 64 i grundförordningen, har begett sig till ett annat EU- eller EES-land eller till Schweiz för att söka arbete där.

Underrättelsen ska innehålla information om avresedagen och om huruvida personen har tillstånd att avvika från villkoret att han eller hon måste stå till arbetskraftsmyndigheternas förfogande under minst fyra veckor efter det att han eller hon blev arbetslös.

I 2 mom. föreskrivs att kommunerna inom försöksområdet, utöver arbets- och näringsbyråerna och arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter, är sådana arbetsförmedlingar som avses i lagen om tillämpning av Europeiska unionens lagstiftning om samordning av de sociala trygghetssystemen. Detta innebär att den arbetslösa personen innan han eller hon beger sig till ett annat EU- eller EES-land eller till Schweiz för att söka arbete måste ha registrerat sig som arbetssökande och stå till förfogande för kommunerna inom försöksområdet under minst fyra veckor efter det att han eller hon blev arbetslös. I den ovannämnda tidsfristen på fyra veckor är det också möjligt att beakta kundrelationen till arbets- och näringsbyrån innan lagen träder i kraft.

I 3 mom. föreskrivs att kommunerna inom försöksområdet är sådana behöriga institutioner som avses i lagen om tillämpning av Europeiska unionens lagstiftning om samordning av de sociala trygghetssystemen. Detta innebär att kommunerna inom försöksområdet kan ge tillstånd att avvika från den ovannämnda tidsfristen på fyra veckor.

Ikraftträdande. Lagen föreslås träda i kraft den xx xxx 2022.

7 Bestämmelser på lägre nivå än lag

Enligt 12 a § 3 mom. i lagen om ett kommunförsök som främjar sysselsättningen får genom förordning av arbets- och näringsministeriet närmare bestämmelser utfärdas om lämnande av arbetskraftspolitiska utlåtanden och om de uppgifter som ska ingå i utlåtandena samt om rätten för arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter att ge arbetskraftspolitiska utlåtanden om rätten till arbetslöshetsförmåner för en kund hos en kommun inom ett försöksområde.

Samtidigt som de lagändringar som föreslås i denna proposition träder ikraft ska det i arbets- och näringsministeriets förordning om arbetskraftspolitiska utlåtanden och samarbetskyldighet i ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen (153/2021) föreskrivas närmare om rätten för arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter att ge arbetskraftspolitiska utlåtanden om rätten till arbetslöshetsförmåner för en kund hos en kommun inom ett försöksområde. Det är till denna del fråga om en ny bestämmelse. Dessutom föreslås det att förordningens giltighetstid förlängs på motsvarande sätt som giltighetstiden för lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen till den 31 december 2024.

3.2.2022

8 Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den xx xxx 20xx.

9 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Enligt 19 § 2 mom. i grundlagen har var och en rätt till grundläggande försörjning bland annat vid arbetslöshet. Arbetslöshetsförmånerna är sådana förmåner som vid arbetslöshet garanterar rätten till grundläggande försörjning enligt 19 § 2 mom. i grundlagen.

Enligt 21 § 1 mom. i grundlagen har var och en rätt att på behörigt sätt och utan ogrundat dröjsmål få sin sak behandlad av en domstol eller någon annan myndighet som är behörig enligt lag samt att få ett beslut som gäller hans eller hennes rättigheter och skyldigheter behandlat vid domstol eller något annat oavhängigt rättskipningsorgan.

Propositionen anses tillgodose den i grundlagen garanterade rätten till grundläggande försörjning vid arbetslöshet i och med att en behandling på behörigt sätt och utan dröjsmål främjas. Ändringarna bedöms främja att utkomstskyddsärenden behandlas utan dröjsmål, eftersom fler sådana uppgifter inom utkomstskyddet för arbetslösa som gäller arbetssökande som är kunder hos kommunerna inom försöksområdet överförs till kommunerna, vilket minskar en oändamålsenlig överföring av uppgifter mellan kommunerna inom försöksområdet och arbets- och näringsbyrån.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen (1269/2020) 12 a § 1 mom. 1 punkten och 2 mom., sådana de lyder i lag 421/2021, och
fogas till lagen en ny 12 b § som följer:

12 a §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Kommunerna inom försöksområdet ger ett arbetskraftspolitiskt utlåtande enligt 1 kap. 4 § 3 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa i fråga om

1) de allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner som anges i 2 kap. 1 och 2 §, 4 § 1 mom. och 13 § 4 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa samt det återfående av rätten till förmån som avses i 2 kap. 16 § 1 mom. och 2 a kap. 10 § 2 och 3 mom. i den lagen,

---

Genom förordning av arbets- och näringsministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om lämnande av arbetskraftspolitiska utlåtanden och om de uppgifter som ska ingå i utlåtandena samt om rätten för arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter att ge arbetskraftspolitiska utlåtanden om rätten till arbetslöshetsförmåner för en kund hos en kommun inom ett försöksområde. Vid skötseln av i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivna uppgifter i anslutning till lämnandet av arbetskraftspolitiska utlåtanden kan arbets- och näringsbyrån dessutom trots 1 mom. ge arbetskraftspolitiska utlåtanden även om andra förutsättningar för en kund hos en kommun inom ett försöksområde att få arbetslöshetsförmåner.

---

12 b §

Jobsökning i en annan stat

Kommunerna inom försöksområdet ger Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan en underrättelse enligt 11 kap. 4 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa om att en arbetssökande, enligt artikel 64 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen (*grundförordningen*), har begett sig till en annan stat för att söka arbete där.

Utöver arbets- och näringsbyråerna och arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter är kommunerna inom försöksområdet sådana arbetsförmedlingar som avses i 6 § i lagen om tillämpning av Europeiska unionens lagstiftning om samordning av de sociala trygghetssystemen (352/2010), när första meningen i artikel 64.1 a i grundförordningen tillämpas.

Kommunerna inom försöksområdet är sådana behöriga institutioner som avses i 6 § i lagen om tillämpning av Europeiska unionens lagstiftning om samordning av de sociala trygghetssystemen, när artikel 64.1 a i grundförordningen tillämpas.

3.2.2022

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den xx xxxx 20xx

Statsminister

Sanna Marin

Arbetsminister Tuula Haatainen

3.2.2022

Bilaga
Parallelltext

Lag

om ändring av lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om ett kommunförsök som gäller främjande av sysselsättningen (1269/2020) 12 a § 1 mom. 1 punkten och 2 mom., sådana de lyder i lag 421/2021, och
fogas till lagen en ny 12 b § som följer:

Gällande lydelse

12 a §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Kommunerna inom försöksområdena ger ett arbetskraftspolitiskt utlåtande enligt 1 kap. 4 § 3 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa i fråga om

1) de allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner som anges i 2 kap. 1 och 2 §, 4 § 1 mom. och 13 § 4 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa,

---

Genom förordning av arbets- och näringsministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om lämnande av arbetskraftspolitiska utlåtanden och om de uppgifter som ska ingå i utlåtandena samt om rätten för arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter att ge arbetskraftspolitiska utlåtanden om rätten till arbetslöshetsförmåner för en kund hos en kommun inom ett försöksområde.

Föreslagen lydelse

12 a §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Kommunerna inom försöksområdet ger ett arbetskraftspolitiskt utlåtande enligt 1 kap. 4 § 3 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa i fråga om

1) de allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner som anges i 2 kap. 1 och 2 §, 4 § 1 mom. och 13 § 4 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa *samt det återstående av rätten till förmån som avses i 2 kap. 16 § 1 mom. och 2 a kap. 10 § 2 och 3 mom. i den lagen,*

Genom förordning av arbets- och näringsministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om lämnande av arbetskraftspolitiska utlåtanden och om de uppgifter som ska ingå i utlåtandena samt om rätten för arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter att ge arbetskraftspolitiska utlåtanden om rätten till arbetslöshetsförmåner för en kund hos en kommun inom ett försöksområde. *Vid skötseln av i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivna uppgifter i anslutning till lämnandet av arbetskraftspolitiska utlåtanden kan arbets- och näringsbyrån dessutom trots 1 mom. ge arbetskraftspolitiska utlåtanden även om andra förutsättningar för en kund hos en kommun inom ett försöksområde att få arbetslöshetsförmåner.*

3.2.2022

Gällande lydelse
(ny §)

Föreslagen lydelse
12 b §

Jobsökning i en annan stat

Kommunerna inom försöksområdet ger Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan en underrättelse enligt 11 kap. 4 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa om att en arbetssökande, enligt artikel 64 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen (grundförordningen), har begett sig till en annan stat för att söka arbete där.

Utöver arbets- och näringsbyråerna och arbets- och näringsförvaltningens kundservicecenter är kommunerna inom försöksområdet sådana arbetsförmedlingar som avses i 6 § i lagen om tillämpning av Europeiska unionens lagstiftning om samordning av de sociala trygghetssystemen (352/2010), när första meningen i artikel 64.1 a i grundförordningen tillämpas.

Kommunerna inom försöksområdet är sådana behöriga institutioner som avses i 6 § i lagen om tillämpning av Europeiska unionens lagstiftning om samordning av de sociala trygghetssystemen, när artikel 64.1 a i grundförordningen tillämpas.

Denna lag träder i kraft den 20 .